

INSTITUTIONEN FÖR HUMANIORA,
UTBILDNINGS- OCH SAMHÄLLSVETENSKAP

Bedömning för alla? En SMART forskningsöversikt över specialpedagogiska behov och kunskapsbedömning

Anna Öhman

Rapporter i pedagogik 26

INSTITUTIONEN FÖR HUMANIORA,
UTBILDNINGSG- OCH SAMHÄLLSVETENSKAP

Anna Öhman

**Bedömning för alla? En SMART
forskningsöversikt över specialpedagogiska
behov och kunskapsbedömning**

© Anna Öhman, 2022

Utgivare: Örebro universitet
www.oru.se/HumUS/pedagogik/rapporter

ISSN 1650-0652

Abstract

Assessment for all? A SMART research review of special needs education and assessment of knowledge.

The interest in this review lies in two research fields: Special Education and Classroom Assessment and explores if and how these fields interrelate. A review of classroom assessment with regards to special educational needs has not yet been published; the knowledge of the impact of assessment in education concerning students in special needs is thus scarce. Therefore, this study aims to contribute with knowledge about how assessment practices can be understood in relation to special educational needs. From a broad overview of present research within the two fields, 17 articles from 2010 to 2020 were selected and analyzed. The focus of these articles is on content that overlaps in both assessment of knowledge and special needs. Four dyadic themes were found showing practices of inclusive assessment in the research: equity & equivalence, inclusion & access, interaction & relation and self-regulation & identity. These themes are considered important strategies in inclusive assessment practices. Intersections between disability, language- and cultural background as well as class, make visible dimensions of marginalization and special needs on various levels of education. These aspects are informative to policy makers, education staff as well as academic researchers. In addition, they can be approached separately or as entangled areas of knowledge.

Keywords: inclusive assessment, intersectionality, special needs, education, classroom, review.

Innehållsförteckning

INLEDNING	5
Specialpedagogik och kunskapsbedömning.....	8
Specialpedagogik och undervisning.....	9
Övrigt specialpedagogiskt	10
Slutsatser	10
METODOLOGISKA OCH TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	12
Intersektionalitet	13
Redovisning av sökprocedur	15
Urval	16
Analysförfarandet	20
RESULTAT	22
Framträdande och återkommande teorier i urvalet	22
Metoder som används och återkommer i urvalet	22
Bedömningsformer som behandlas i artiklarna	23
Rättvisa och likvärdighet	25
Inkludering och tillgänglighet.....	26
Interaktion och relation	27
Självreglering och identitet	29
Slutsatser	29
Specialpedagogikens- och kunskapsbedömningens betydelse inom respektive forskningsfält	30
DISKUSSION.....	32
Metodologiska reflektioner	32
Undersökningens validitet och reliabilitet	32
SMART metodens för- och nackdelar	33
Resultatdiskussion.....	34
Studiens räckvidd och implikationer	36
REFERENSER	38

Inledning

Betydelsen av forskningsöversikter ökar i takt med att nya studier publiceras och praktiker i skolan etableras och blir stabila. De ska synliggöra aktuell kunskap inom olika fält, för att bidra till vidare forskning såväl som utveckling av praktiken. Kunskapsöversikter har också potential att identifiera kunskapsluckor och därmed forskningsbehov. Eftersom en forskningsöversikt är en av flera möjliga konstruktioner av ett område, kan en kartläggning och analys ge möjligheter att peka på viktiga aspekter som kan ha marginaliserats (Nilholm, 2017). Forskning om bedömning är väl dokumenterad i en rad översikter (Day et al., 2018; Huisman et al., 2019; Richardson, 2015; Vierula et al., 2020) liksom studier inom specialpedagogik som har ökat betydligt under senare år (King et al., 2020). Däremot behöver dessa fält undersökas tillsammans för att elever och studenter med specialpedagogiska behov ska få möjlighet att representera sina kunskaper och förmågor på ett likvärdigt och rättvist sätt. Till det behövs även en balans mellan standardiserade prov och andra former av relevant kunskapsbedömning utifrån anpassning av läroplaner och undervisning (Smith & Douglas, 2014).

En undersökning av om och hur praktiken är beforskad kan ge viktiga perspektiv på både brister och möjligheter för fortsatt forskning och arbete. Översikterna inom specialpedagogik brister dock vad gäller tydlighet i fråga om studiernas design, deltagare och urvalskriterier enligt Daniel Maggin et al. (2017). Huruvida det finns ett specialpedagogiskt intresse inom forskning om kunskapsbedömning, eller ett intresse för kunskapsbedömning inom forskning om specialpedagogik, är däremot inte klarlagt. Det är något denna översikt ämnar undersöka närmare genom att synliggöra forskningsresultat inom kunskapsbedömning och specialpedagogik, för att förbättra framtida utbildning i praktiken (Rose & Shevlin, 2017). Det är fruktbart att kombinera kunskapsfält som tidigare inte beforskats vare sig som studieobjekt eller relaterade kunskapsområden, eftersom det har potential både för teori- och praktikutveckling (Björk-Åman et al., 2021).

Den här forskningsöversikten vill genom närhet mellan teori och praktik belysa teorier om inkluderande system och praktiker där undervisning och kunskapsbedömning är integrerade delar. En brist har varit att det saknas kunskap om hur alla elever ska kunna inkluderas i lärmiljön (Göransson & Nilholm, 2014) och teorier som kan bidra till inkluderande klassrum och

skolsystem (Nilholm, 2020). Hänsyn måste då tas till den nationella kontexten eftersom utbildningssystemen och de kulturella förutsättningarna skiljer sig åt. Vad gäller bedömningsfältet saknas det forskning om vad det specifika som kunskapsbedömning av elever i specialpedagogiska behov innebär. Några studier från nordiska länder undersöker kunskapsbedömning utifrån specialpedagogiska perspektiv, dels med fokus på grundskoleelevers känslor inför nationella prov (Bagger, 2016), dels hur universitetsstudenter upplever bedömning online (Nieminen, 2020). Generellt är dock forskning om specialpedagogisk kunskapsbedömning begränsad, nationellt såväl som internationellt. I en tid av storskaliga mätningar av kunskapsresultat och neoliberalt inflytande med marknadsanpassning är perspektiv från praktiken exkluderade både vad gäller provens relevans och hur det som mäts relaterar till personerna som berörs: "lack research on the relation between standards and the everyday lives of subjects /.../ testing cannot guarantee the creation of inclusive education, social justice, democracy or equal rights; in some cases, testing works in the opposite direction" (Hamre et al., 2018, s. 259).

Utgångspunkt tas i klassrumsnära kunskapsbedömning som en del av undervisningen med intresse för hur elever eller studenter med någon form av specialpedagogiska behov representeras och bemöts i olika bedömningspraktiker. Specialpedagogiska behov förstås således som situerade och relationella, och behöver därför tolkas både utifrån den omgivande miljön såväl som till andra personer i denna miljö.

Syftet i denna forskningsöversikt är att öka kunskapen om vilka bedömningsformer som inkluderar elever/studenter i behov av specialpedagogiskt stöd samt åskådliggöra och problematisera hur dessa bidrar till en likvärdig utbildning. Centrala begrepp

Begreppet *klassrumsnära kunskapsbedömning* används här utifrån en förståelse av bedömningshandlingar som görs inom undervisningen och inte som separata kunskapsmätningar (eng. classroom assessment, se Brookhart, 1999; Shepard, 2013). I klassrumsnära bedömning är interaktion mellan lärare och elev central, för att eleven ska kunna få tillfälle att visa sitt kunskande, ställa frågor och ta initiativ liksom för läraren att få information för att kunna planera den vidare undervisningen (Öhman, 2017). Det innebär en förståelse av kunskapsbedömning som en del av undervisning och lärande där elever och studenter ingår som aktiva deltagare och bedömningen av deras kunskap är en del av den pedagogiska processen. Ett vanligt sätt att beskriva detta är som formativ bedömning där ändamålet att utveckla elevers

lärande och lärares undervisning processuellt. Klassrumsnära kunskapsbedömning utesluter dock inte summativa aspekter för att sammanfatta och beskriva elevers studieresultat.

Specialpedagogik är ett kunskapsområde inom den vetenskapliga disciplinen pedagogik, och brukar ofta beskrivas som något som sätts in ”där den vanliga pedagogiken bedöms som otillräcklig” (Persson, 2013, s.24). Orsakerna till otillräcklighet är dock komplexa och berör i grunden frågor om avvikelser och normalitet. Inom en svensk nationell skolkontext kan *specialpedagogiska behov* förstås utifrån begreppet ”behov av särskilt stöd” och handlar då om elever med någon form av funktionsnedsättning eller psykosocial problematik. Enligt Skollagen sätts det särskilda stödet in om en utredning visar att behov föreligger och annat stöd som exempelvis extra anpassningar, bedöms vara otillräckligt. Utredningen är pedagogisk eftersom särskilt stöd inte är beroende av någon medicinsk diagnos och gäller elever som befaras inte nå kunskapskraven eller har andra svårigheter i sin skolsituation (SFS 2010:800). Inom universitet och högskola är en dokumenterad varaktig funktionsnedsättning ett krav för att få pedagogiskt stöd (SFS 2008:567).

Ytterligare ett centralt begrepp i forskningsöversikten är *inkludering* som utgår från en rad olika teoribildningar, det är således ett mångtydigt begrepp som även rymmer olika ideologiska och politiska dimensioner. Gemensamt är dock målet att utbildning ska vara för alla oavsett funktionsförmåga eller bakgrund. Internationellt används begreppet inte sällan som synonym till specialpedagogik och utbildning för elever med funktionsnedsättningar (Slee, 2018), men omfattar även andra marginaliserade grupper utifrån etnicitet, klass och kön. I FN:s globala mål för hållbar utveckling är det fjärde målet: *God utbildning för alla* - ”Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla” (Regeringskansliet, 2016, s 12). En inkluderande grundsyn är att inga elever ska exkluderas (Persson & Persson, 2016), inte sällan förstås dock inkludering som placering i betydelse av att alla elever undervisas i samma klassrum (Göransson & Nilholm, 2014). I denna forskningsöversikt används inkluderingsbegreppet i vidare bemärkelse och följer Nilholms (2019) beskrivning av att det handlar om trygghet, goda relationer och lärande utifrån olika förutsättningar. Begreppet kommer att utforskas utifrån syftet att öka kunskapen om vilka bedömningsformer som inkluderar elever/studenterna i behov av specialpedagogiskt stöd samt åskådliggöra och problematisera hur dessa bidrar till en likvärdig utbildning.

Tidigare forskningsöversikter

För att få en överblick över de tvåfälten specialpedagogik respektive kunskapsbedömning gjordes inledningsvis sökningar efter forskningsöversikter i Scopus på åren 2015–2020 samt direkt i två centrala tidskrifter i vardera fält. Tidsperioden begränsades till de fem senaste åren eftersom ändamålet var att få en bild av en begränsad och aktuell period som bakgrund till studien. Scopus valdes för att den var en citeringsdatabas samt att den var ändamålsenlig för de forskningsfält som var av intresse för studien. För att öka tillförlitligheten utfördes sökning och urval i samarbete med en annan forskare inom området. Bland Scopusträffarna fann vi inga reviews som innehöll både kunskapsbedömning och specialpedagogik. Av tidskrifterna kan konstateras att den som hade båda fälten med i flest publicerade reviewartiklar mellan 2015–2020 var *International Journal of Inclusive Education* med fem reviewartiklar. Från bedömningsfältet var det endast *Assessment and Evaluation in Higher Education*, som hade med en reviewartikel med specialpedagogiskt innehåll (en översikt över sökningarna ges i bilaga 1).

Resultatet av sökningarna visar dock inte på någon tidigare forskningsöversikt där dessa två fält tydligt och utförligt behandlas tillsammans; det handlar snarare om några enskilda studier som delvis tar upp både kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov. Nedan ges en sammanställning av resultatet från denna översiktliga granskning:

- forskningsöversikter som innehåller något från båda fälten,
- forskningsöversikter med ett klassrumsnära innehåll och
- forskningsöversikter som tydligt saknar kombinationen kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov

Specialpedagogik och kunskapsbedömning

En hel del forskning tar upp svårigheter och specialpedagogiska behov som barn och unga inom autismspektrumtillstånd (AST) har inom utbildning. Jacqueline Roberts och Kate Simpsons (2016) översikt tar upp betydelsen av anpassningar av olika uppgifter som en del av lärmiljön och kunskapsbedömningen. Även studier som berör lärares behov av utbildning gällande inkluderande undervisning tas upp i en översikt av Mikyung Shin et al. (2016)

med exempel på fördelar med ”co-teaching” i ämneskunskap och specialpedagogik. Den forskningsöversikt som tydligt fokuserar kunskapsbedömning som klassrumsnära och inkluderande, är Daniel Hernandez-Torrano et al (2020) bibliometriska översikt, där bedömning ingår i det inkluderande klassrummet som ett av fyra stora forskningsområden, dock utan närmare precisering av själva bedömningspraktiken. Det finns däremot forskningsöversikter som har ett uttalat intresse för formativa bedömningspraktiker inom inkluderande undervisning (De Vroey et al., 2016). Författarna finner att studier av anpassad bedömning, utveckling mot formativ bedömning och tillgänglighet i relation till läroplaner är få. Många studier handlar istället om lärarens attityder till inkluderande undervisning utan att förankra det med exempel från praktiken. Formativa bedömningsinslag finns dock i några andra översikter, hos bland andra Carly Foster och Peter Francis (2020). De finner dock att det saknas beforskade ’elev/studentröster’ och att endast ett fåtal av studierna handlar om elever med specialpedagogiska behov. Utbildningserfarenheter från praktiken med studenter med migrationsbakgrund tar dock Emily Miller et al. (2018) upp och studierna visar betydelsen av relevant pedagogik som utgår från olika individuella kvaliteter och förmågor som studenterna har.

Specialpedagogik och undervisning

Betydelsen av rätt kompetens för att avgöra vilka behov inom undervisning barn och unga med migrantbakgrund har, synliggörs i Clara Rübner Jørgensen et al (2020) forskningsöversikt som pekar på felplaceringar av elever som följd. Urmesh Sharma och Rashmi Rangarjans (2019) översikt riktar fokus på undervisning där ”ongoing assessment” lyfts som ett centralt pedagogiskt verktyg för att bedöma behov och undervisningens utformning, dock inte direkt elevers kunskapsbedömning. Inkluderande utbildning är central i en annan översikt (Hosshan et al., 2020), där dock fokus ligger mer på utvärdering och effektiv utbildning än på elevernas deltagande. Brahm Norwich et al. (2020) redovisar forskning kring möjligheterna till inkluderande undervisningspraktik med ”lesson study” som professionsutveckling och lämplig metod. En kritisk diskussion av interventionsstudiers resultat inom utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning visar Anders Gustavsson et al. (2017). Ytterligare en forskningsöversikt tar upp läroplansinnehåll och synliggör hur studier i fältet i övervägande och ökande grad handlar om kognitiva aspekter av utbildningen och inte om praktiska färdigheter och tillämpning (Moljord, 2018). Inte någon av dessa översikter som berör specialpedagogiska behov innehåller studier av

kunskapsbedömning som en del av undervisningen. Återkopplingspraktik fokuseras i en del översikter, delvis med ett instrumentellt eller experimentellt innehåll där effektivitet står i fokus (Albarran & Sandbank, 2019). Andra tar dock upp betydelsen av en utvecklad återkopplingspraktik för svagpresterande grupper (Day et al., 2018). Användning av responskort undersöks i en annan översikt och har som återkopplingspraktik flera formativa och klassrumsnära kännetecken (Owiny et al., 2018). Betydelsen av bedömning av olika uppgifter under kursens gång istället för enbart genom summativa examinationer, är också något som tas upp som en främjande åtgärd i relation till studenter i hälsomässig riskgrupp (Richardson, 2015).

Övrigt specialpedagogiskt

Slutligen redovisas de översikter som har ett mer avgränsat eller generellt fokus än den klassrumsnära praktiken: en fokuserar på policy och läroplansinnehåll, då i relation till elever med migrationsbakgrund (Sellars & Murphy, 2018), medan Jekaterina Rogaten et al., (2019) har huvudfokus på bedömning av kognitiva förmågor. Behovet av så kallade evidensbaserade studier lyfts också fram (Amor et al., 2019), olika former av bedömning av elevers funktionsförmåga (Harrison et al., 2019), utvärdering av utbildningssystem (Stepaniuk, 2019) eller anpassning av den fysiska undervisningsmiljön (Van Reenen & Karusseit, 2017). Även studier som visar på lärares negativa attityd till inkluderande undervisning tas upp i översikter och pekar på betydelsen av samarbete och riktad kompetensutveckling om särskilda behov (Van Mieghem et al., 2020). Några översikter tar upp närliggande teman som rekommendationer för undervisning av studenter inom autismspektrumtillstånd (AST) (Han & Cumming, 2019; Sharma & Rangarajan, 2019). Om bedömningsbegreppet förekommer, är det dock i en mer diagnostisk eller instrumentell betydelse och inte som kunskapsbedömning i relation till undervisning och lärande. Med särskilt fokus på en svensk kontext och tidiga skolår har Linda Palla (2019) undersökt vad som karakteriserar specialpedagogisk forskning, där avsaknad av barnets perspektiv och röst lyfts upp som en tydligt brist.

Slutsatser

Granskningarna av tidigare forskningsöversikter med Scopussökningarna visar inga tidigare forskningsöversikter där båda fälten tydligt finns representerade tillsammans. Sökningar inom bedömningsfältets centrala tidskrifter visar på ytterst få som tar upp studier av kunskapsbedömning som en del av klassrumspraktiken eller utbildningsprocessen, än mindre med inriktning

mot elever med specialpedagogiska behov. Likaledes visar sökningar i centrala tidskrifter inom specialpedagogik att det är få översikter inom fältet som innehåller studier av undervisningsnära bedömningspraktik; det handlar i större grad om olika former av bedömning av elevers funktionsförmåga. Det som kan urskiljas är dock inslag av formativ bedömning och återkopplingspraktik som en form av klassrumsnära kunskapsbedömning som inkluderar elever/studenter med specialpedagogiska behov. Vad gäller betydelse av specialpedagogiska behov visar det sig också att studenters bakgrund påverkar hur deras behov tolkas, det handlar bland annat om migration i några av översikterna. Annars ligger fokus på lärares förhållningssätt och behov av fortbildning samt läroplanernas utformning. Elever och studenters perspektiv och erfarenheter saknas i forskningsöversikterna. Genomgången av tidigare forskningsöversikter visar en avsaknad av och ett tydligt behov av en forskningsöversikt som granskar båda fälten specialpedagogik och kunskapsbedömning tillsammans.

Metodologiska och teoretiska utgångspunkter

Nedan följer en beskrivning av den metodologiska och teoretiska ansats som har tagits för forskningsöversikten samt urvalskriterier och sökprocess.

Forskningsöversikten tar utgångspunkt i ramverket Systematic Mapping and Analysis of Research Topographies (SMART), utvecklad av Claes Nilholm och Kerstin Göransson (2015) och beskriven i Nilholm (2017). SMART har följande övergripande analyssteg:

- identifiera forskningsarenor och välja ut arbeten
- sammanställa bakgrundsdata
- göra en kartläggning
- göra en analys
- värdera styrkor och svagheter i forskningsfältet

SMART har ett brett användningsområde och ger möjlighet att överblicka och analysera större forskningsfält, utan att begränsas till särskilda vetenskapliga traditioner eller specifika frågeställningar. Snarare ligger fokus på betydelsen av att vara transparent så den som genomför en forskningsöversikt tydliggör de egna teoretiska utgångspunkterna. Som tidigare beskrivet i syftet har denna forskningsöversikt inriktningen mot att öka kunskapen om vilka bedömningsformer som inkluderar elever/studenter i behov av specialpedagogiskt stöd samt åskådliggöra och problematisera hur dessa bidrar till en likvärdig utbildning.

Forskningsöversikten utgår från ett intresse för vilken forskning som legitimeras och synliggörs i tidigare översikter och studier. Teoretiska perspektiv innebär således att det inte endast är kunskapsutvecklingen i områdena kunskapsbedömning och specialpedagogik som är av intresse, utan i ett vidare perspektiv om hur forskningen kan bidra till att synliggöra vilka elever/studenter som betraktas ha specialpedagogiska behov och således få tillgång till rättvisa bedömningsformer.

I linje med Claes Nilholm och Kerstin Göranssons (2015) idé med att vara transparent tydliggörs också de egna teoretiska utgångspunkterna. Forskningsöversikten utgår ifrån tre teoretiska utgångspunkter. De två första ges en kort presentation då de enbart bildar bakgrund för förståelse av de studerade fälten kunskapsbedömning och specialpedagogik, emedan den tredje

teorin behandlas mer utförligt då intersektionalitet är det perspektiv som studierna blir belysta och tolkade genom. Specialpedagogisk kunskapsbedömning kan således förstås som konstruerad i intersektionen mellan de två undersökta fälten.

- I. Forskningsöversikten delar sociokulturell teoribildnings förståelse av att lärande och undervisning sker i socialt samspel (Säljö, 2000), situerat i en särskild kontext och praktikgemenskap (Lave & Wenger, 1991). Det sociokulturella perspektivet bidrar med förståelse av att klassrumsnära kunskapsbedömning konstitueras i socialt samspel.
- II. Vidare inom det specialpedagogiska fältet anknyter översikten till det relationella perspektivet (Persson, 2013) där elevers olikheter förstås i förhållande till den omgivande miljön som kan vara både hindrande och främjande. Perspektivet betonar specialpedagogiska behov som kontextuellt situerade där olika faktorer kan möjliggöra lärande eller skapa svårigheter.
- III. För att fånga ytterligare aspekter av studieobjekten används intersektionella perspektiv som presenteras mer utförligt nedan.

Intersektionalitet

Flertalet faktorer påverkar människors liv och behöver uppmärksammas och identifieras, inte var för sig utan hur de kombineras, samverkar och skapar hinder eller möjligheter för olika individer. I sina analyser av kunskapsproduktion och maktasymmetrier, belyser Paulina de los Reyes och Diana Mulinari (2005) och Alfredo J. Artiles (2011) hur ojämlikhet grundas på legitimerade föreställningar om ålder, etnicitet, kön, funktionsförmåga och klassbakgrund. Dessa kategoriseringar och inte minst hur de interagerar, påverkar människor i deras arbetsliv, således också i deras utbildning. Betydelsen av intersektionalitet ligger i ett teoretiskt perspektiv som kopplar makt och ojämlikhet till individens möjlighet att agera. Attfamiljebakgrund och socioekonomiska faktorer exempelvis har visat sig samverka med förväntningar på funktionsförmåga, är känt genom en rad studier (Giota & Lundborg, 2007; Giota et al., 2019). Likaså att etnicitet och kön är faktorer som samverkar med förväntad funktionsförmåga (Kuranishi & Oyler, 2017; Klapp & Jönsson, 2020). Artiles (2011) beskriver hur funktions-nedsättning och etnicitet utgör viktiga intersektioner att uppmärksamma. De är

betydelsefulla att ta med i undersökningen av hurforskning inom utbildning behandlar kunskapsbedömning och specialpedagogik.

Detta breddade teoretiska perspektiv på specialpedagogiska behov, är därför centralt i denna forskningsöversikt som söker bidra med kunskap om vilka bedömningsformer som inkluderar elever/studenter i behov av specialpedagogiskt stöd. Intersektionella perspektiv kan synliggöra mekanismer som skapar olikvärdiga strukturer, genom att undersöka de kontexter som gör skillnaderna naturliga utan att de blir ifrågasatta (de los Reyes, 2017). Både kunskapsbedömning och specialpedagogik handlar om likvärdig utbildning, men inte sällan med olika utgångspunkter och konsekvenser. Likvärdighet inom bedömningsfältet handlar främst om att elever på gruppnivå provas standardiserat på ett visst sätt och får samma betyg i ett ämne utifrån motsvarande kunskaper. Utifrån ett specialpedagogiskt perspektiv behöver dock utgångspunkten vara att prövningen av samma kunskaper görs utifrån individen för att tillgodose elevers olika behov av anpassningar och stöd. Det medför att kunskapsbedömning ur ett specialpedagogiskt perspektiv även handlar om att uppmärksamma huruvida bedömningen är rättvis; om elever ges de rätta förutsättningarna att visa sina kunskaper utifrån sin specifika funktionsförmåga. En central fråga är således mot vilken aspekt av likvärdighetsbegreppet som en rättvis kunskapsbedömning orienterar sig och om båda är aktiverade och på vilket sätt de samspelar i praktiken. Detta kan påverka om och på vilket sätt de bedömningar som görs inom olikautbildningar ökar risker för elevers misslyckande eller om de stödjer deras kunskapsutveckling så att lärande främjas.

Ett första steg för att kunna undersöka detta problemområde är att närma sig tillblivelsen av denna forskningsöversikt som en form av kunskapsproduktion, söka identifiera intersektioner som konstituerar normativitet och exkluderande praktiker, för att därefter problematisera och belysa hinder och möjligheter för en likvärdig och rättvis kunskapsbedömning. Somde los Reyes och Mulinari (2005) understryker:

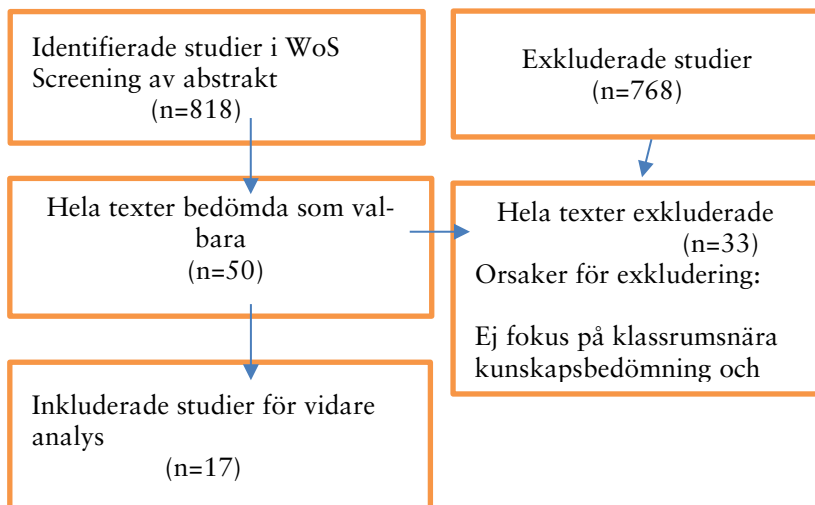
Kunskapen är inte separerad från sociala spänningar, institutionella praktiker och maktrelationer som avgör vilka företeelser som kan bli föremål för kunskap och inomvilka ramar kunskapsproduktionen äger rum. Med detta följer en förståelse av kunskap, och i synnerhet av den vetenskapliga kunskapen, som en form av maktutövande. (s.14)

Som teoretiskt perspektiv möjliggör intersektionalitet ett sätt att se på och ifrågasätta de rådande institutionella praktiker som ges utrymme i

forskningen om kunskapsbedömning av elever med specialpedagogiska behov. I denna forskningsöversikt används intersektionalitet framförallt som ett teoretiskt perspektiv i förförståelse och tolkning av materialet.

Redovisning av sökprocedur

Övergripande inriktning för sökningarna har varit att sammanställa forskning om vilka bedömningsformer som inkluderar barn/elever/studenten i behov av specialpedagogiskt stöd. Genom att undersöka vad som står i fokus för forskningen om kunskapsbedömning och specialpedagogik kan forskningsområdet ges en aktuell karakteristik. Artikelsökningar är gjorda med sökmotorn Web of Science (WoS) som anses ha hög prestige att hitta prominent forskning inom utbildning och undervisning (Román et al, 2021). Sökningarna omfattar åren 2010 - juli 2020 inom språken svenska, norska, danska, tyska, franska, spanska, engelska. Ytterligare sökkriterier var att de skulle vara kollegialt granskade, publicerade och opublicerade artiklar i vetenskapliga tidskrifter, utbildning från förskola till högskola och universitet. En översikt av urvalsprocessen ges nedan:

Figur 1. Flödesdiagram (utifrån Van Miegheem et al., 2020)

Sökord:

- Rad 1: evaluation OR assessment
Rad 2: special needs OR diversity
Rad 3: classroom OR inclusive education

Söksträng:

TOPIC: [evaluation or assessment] **AND TOPIC:** [special needs or diversity]
AND TOPIC: [classroom or inclusive education]
Indexes=SCI-EXPANDED, SSCI, A&HCI, SPCI-SSH, ESCI
Timespan=2010-2020

Texttyper: articles, reviews, proceedings och early access.

Sökta kunskapsområden där träffarna omfattar följande discipliner, med övervägande träffar från de tre första: *education/educational research, education special, education scientific disciplines*, social sciences interdisciplinary, linguistics, psychology developmental, language linguistics, computer sciences information systems.

Urval

Av 818 artiklars granskade abstract valdes 50 ut för närmare läsning i sin helhet, de 50 valdes av artikelförfattaren och dessa granskades därefter tillsammans med ytterligare en forskare¹. Granskningen gjordes utifrån inkluderingskriterierna:

- *klassrumsnära kunskapsbedömning*
- *barn, elever eller studenter med specialpedagogiska behov*

17 artiklar motsvarade kriterierna ovan och behölls som slutligt urval för vidare analys. Av dessa var 16 på engelska och en på franska. Urvalet innehåller inte några studier från förskola eller lägre åldrar i grundskolan. Gymnasieskolan är inte heller representerad i urvalet utan artiklarna behandlar antingen grundskola eller högskola och universitet. Större studier med kvantitativa metoder är inte med i urvalet. Studier som exkluderades var de som

¹ Den samma som för tidigare reviewartiklar.

inte i tillräckligt hög grad mötte kriterierna ovan; de handlade exempelvis om bedömning eller utvärdering av elevers eller studenters funktionsförmåga och diagnoser, lärares fortbildning och förhållningssätt, lärmiljöer och hjälpmedel, pedagogiska teorier och lärande, läroplaner och policy samt undervisning utan inslag av kunskapsbedömning. De mötte således inte inkluderingskriterierna om att innehålla *både* någon form av klassrumsnära kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov².

² I de inledande sökningarna efter forskningsöversikter framkom även ett antal artiklar som inte var reviews, som i efterhand kan tänkas ha ett relevant innehåll utifrån intresset klassrumsnära kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov (se bilaga 2). De har dock inte inkluderats i detta urval då de varken var en del av denna slutliga sökning och inte heller har granskats tillsammans med annan forskning som de 17 valda artiklarna som visas i tabell 1.

Tabell 1. Översikt över valda artiklar i alfabetisk ordning (N=17)³

Författare	År	Teori	Metod	Resultat
Adie et al.	2018	Formativ bedömning och självreglering Interaktionistisk och kognitivistisk	Ljud- och bildinspelningar av lärar-elev interaktion i feedback	Dialogisk återkoppling för att främja självreglering för elevers i behov av stöd åk 9
Andersson & Östlund	2017	Afl formativ bedömning och feedback Situerat kollaborativt lärande	Videoobservationer av arbeten/resultat i olika ämnen	Analysera möjligheter för att förena omsorg och lärande genom återkopplingspraktiker i grundsärskola
Awang – Hashim et al.	2019	Community of practice (CoP)	Cykliska video- och ljudobservationer av diskussioner, reflektionsjournaler	Främja likvärdighet genom alternativa bedömningsformer för universitetsstudenter med varierande behov (olika språklig bakgrund)
Barr & Jackson	2018	Transition theory, konstruktivism, formative bedömning med återkoppling och kamratbedömning	Fallstudie – design av kurs/modul	Främja övergången till högre studier för studenter i olika behov genom kursdesign
Dutro et al.	2013	New Literacy Studies Etnografi	Fallstudier, intervjuer, klassrumsobservation, dokument och diskursanalys	Erbjuda elever med varierande etnisk/klass bakgrund mångsidig skriftlig praktik
Epp et al.	2015	Sociokulturell teori och andraspråks-lingvistik	Digital interaktion med pilotstudier/andra forskare för att designa bedömningsinstrument för muntliga uppgifter	Öka validitet i bedömning av universitetsstudenter med varierande språklig/kulturell bakgrund
Gonthier et al.	2018	Social-konstruktivism, kollaborativt skrivande	Kvalitativ studie med deskriptiva analyser av chatmeddelanden som skriftliga fenomen	Möjliggöra ökat deltagande i skrivprocesser för högstadeelever i svårigheter
Hanesworth et al.	2019	Social rättvisa, hållbar bedömning och 'capability approach' och UDL	Typologi för praktik utifrån 'universal design for learning' (UDL) och 'culturally sustainable pedagogy' (CSP)	Främja marginaliserade studenters studieresultat genom mångsidiga undervisning/bedömningsformer
Hue & Kennedy	2015	'Cultural responsiveness', social konstruktion och konstruktivism	Kvalitativ studie med aktiva semistrukturerade intervjuer	Främja rättvisa bedömningsformer För grundskoleelever

³ Jag har valt att behålla en del av begreppen i sitt original engelska då de inte enkelt låter sig översättas.

O'Keeffe	2019	Inkludering och 'cultural responsive pedagogic, alternative assessment', interaktivt lärande samt kognitiv teori om självreglering	Deltagande observation av lärande	Utveckla grundskoleelever i särskilda behovsaktiva deltagande genom mångsidiga bedömningsformer i undervisningen
Klenowski	2014	'Social justice, alternative inclusive assessment/fairness'	Intervjuer och enkäter	Argumenterar för behovet att använda alternativa deltagarorienterade bedömningsformer
Poehner & Lantolf	2010	'Zone of proximal development' (ZPD) och sociokulturell teori, 'dynamic assessment' (DA) process och interaktion	Transkriptioner av interaktion/mediering mellan lärare/studenterna från ett pågående narrativt projekt i andraspråksinläring	Utveckla undervisning i interaktion med olika bedömningsformer
McLure	2020	'Thinking Frame Approach' (TFA), 'conceptual change strategy' samt UDL för inkludering	Fallstudie med intervention, observation och semistrukturerad intervju	Inkludera elever genom att erbjuda dem mångsidiga meningserbjudanden och bedömningsformer
Morris et al	2019	'Inclusive pedagogy' med UDL	'Participant research', semistrukturerade intervjuer och enkät (mixed methods) kvantitativ analys	Främja studenters valmöjligheter och olika metoder för inkluderande bedömning
Ness & Middleton	2012	'Social Cognitive – self regulated learning' (SRL) Evidensbaserad praktik för kunskapsförbättring	Fallstudie med intervention (cyklisk model med observation, 'self evaluation', 'performance assessment')	Möjliggöra självreglerande strategier för grundskoleelever med lärandesvårigheter
Nieminen & Pesonen	2019	Universal design/UDA (assessment), social model of disability, inclusion	Kursdesign, observationer, intervjuer och digital självbedömning	Undersöker studenters erfarenheter av tillgänglighet i kursdesign och egna syn på svårigheter
Williams et al.	2014	Formativ bedömning och feedback 'Learning analytics'	Analys av olika studier om bedömning – argument för digital bedömning 'E- assessment'	Utveckla digitala hjälpmedel för att främja en rättvis inkluderande bedömning av studenter med lärandesvårigheter

Analysförfarandet

Analysen är inspirerad av tematisk analys (Bryman, 2008) där sökandet efter återkommande teman utgår från repetitioner, lokala kategorier, övergångar, språkliga kopplingar, likheter och skillnader samt saknade data.

Den tematiska analysprocessen har följande steg:

1. Läsning av de valda studierna och anteckningar fördes om vilka aspekter av specialpedagogiska behov och kunskapsbedömning som studierna visade samt teori, metod och resultat. Exempelvis dialogisk återkoppling med elever i behov av stöd i lärandet utifrån formativ bedömningsteori och videobaserad metod där resultatet pekar på ökat lärande för lärare och elever (Adie et al, 2018).
2. Identifiering av olika mönster för att finna centrala teman som belyser forskningen om kunskapsbedömning ur specialpedagogiskt perspektiv utifrån följande forskningsfrågor:
 - a) Vilka specialpedagogiska behov fokuseras? Exempelvis bristande impulskontroll (Mc Lure, 2020) eller språksvårigheter (O’Keeffe, 2019).
 - b) Vilken aspekt av kunskapsbedömning sätts i centrum? Exempelvis närhet mellan instruktion/undervisning och bedömning (Poehner & Lantolf, 2010)
 - c) Vad är de viktigaste resultaten? Exempelvis ökad självreglering (Poehner & Lantolf, 2010) och ökad delaktighet ger mer rättvis bedömning (Awang-Hashim et al., 2019)
 - d) Är vissa resonemang vanligare än andra? Exempelvis ”Inkluderande bedömning” för att göra utbildning mer jämlik för mångfaldiga behov (Morris et al., 2019).
 - e) Vad sätts i förgrund och vad är i bakgrund? Exempel på förgrund är ramverk för social rättvisa medan själva utformningen av pedagogiken är bakgrund (Hanesworth et al., 2019).
 - f) Vilka bedömningsformer inkluderar/inte elever/studenter i behov av stöd? Exempelvis inkluderar formativ återkoppling och samspel (Gonthier et al., 2018) och personlig digital bedömning (Williams et al, 2014) medan storskaliga kunskapsmätningar (Klenowski, 2014) och standardiserade tester (Dutro et al., 2013) exkluderar.
3. Fyra tematiska par kunde slutligen urskiljas och konstrueras som representativa forskningsteman för de granskade studiernas inriktningar: 1) rättvisa och likvärdighet, 2) inkludering och tillgänglighet,

3) interaktion och relation samt 4) självreglering och identitet.

En svårighet i tematiseringen har varit att avgöra vad som står i förgrund och bakgrund. Exempelvis förekommer inkludering som aspekt i flera teman, däremot är det inte i förgrunden genom att begreppsligt användas i temat "Rättvisa och likvärdighet" utan snarare som bakgrund. Däremot hamnar inkludering i förgrunden i nästa tematiska par tillsammans med tillgänglighet, då det används mer frekvent och har ett mer centralt fokus i de studierna. Liknande är det med fler av begreppen som har analyserats utifrån vad som sätts i centrum av resonemangen och hur vanligt förekommande det är i textens hela innehåll.

Resultat

I det följande presenteras urvalets 17 artiklar som består av empiriska såväl som teoretiska studier där aspekter av både klassrumsnära kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov ingår. Även om kategorin *barn* fanns med för urval ingår endast elever och studenter i det slutliga resultatet utifrån de valda artiklarnas studieobjekt. Nedan presenteras först en granskning som uppmärksammar vilka teorier och metoder som förekommer i de valda artiklarna. Granskningen ger också en möjlighet att urskilja vilka teorier och metoder som saknas. Därefter redovisas de bedömningsformer som behandlas i artiklarna, utifrån de teoretiska utgångspunkterna och den tematiska analysen.

Framträdande och återkommande teorier i urvalet

I studierna förekommer teorier och begrepp som socialkonstruktivism, socialkonstruktionism, interaktion, formativ, hållbar, dynamisk, alternativ och självbedömning, social rättvisa, universal design for learning eller assessment (UDL/UDA), sociokulturella teorier som community of practice (CoP) samt zone of proximal development (ZPD), capability approach, literacy och lingvistik, etnografi, kognitiva teorier som learning analytics, självreglering och konceptuella ramar, social modell av funktionsnedsättning samt olika pedagogiska ansatser med fokus på inkludering, övergångar, kulturell och social respons. Däremot saknas, systemteoretiska och kritiska teorier som exempelvis vissa typer av aktionsforskning. Intersektionella perspektiv finns dock med i Barr och Jackson (2018) och Nieminen och Pesonen (2020).

Metoder som används och återkommer i urvalet

I studierna förekommer semistrukturerade intervjuer, deltagande observationer, ljud-videoobservationer, enkäter, design av digitala verktyg, fallstudier, interventioner, reflektions journaler och pilotstudier. Några av studierna betonar elever och studenters perspektiv: (Adie et al., 2018; Dutro et al., 2013; McLure, 2020; Morris et al., 2019; Nieminen & Pesonen, 2020). Annars är det huvudsakligen skolledare, lärare och annan personal som står i fokus. Metoder där deltagare kritisk granskar sin eller andras verksamhet och undervisning är mer sällsynt. Närmast kommer i så fall Morris et al. (2019).

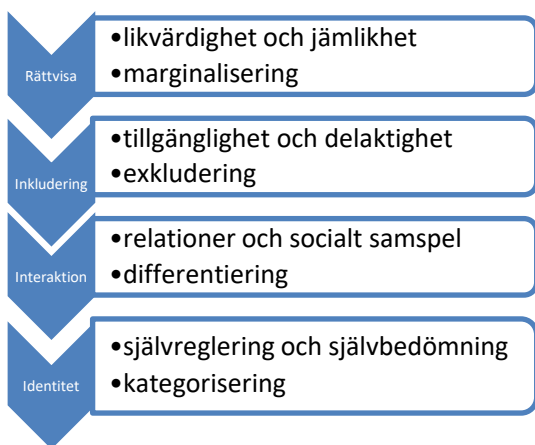
Sammanfattningsvis visar granskningen av teorier och metoder i artiklarna att även om flera av studierna har en inriktning mot socialt samspel och

förbättring av undervisning- och lärandemiljöer, så behövs ytterligare utrymme ges åt deltagarnas egna perspektiv där de som undervisas och de som undervisar ges större utrymme i både att granska och ha inflytande över den utbildningspraktik de är en del av.

Bedömningsformer som behandlas i artiklarna

De redovisade studierna ger exempel på en mångfald av bedömningsformer som alla har det gemensamt att de kombinerar kunskapsbedömning med en interaktiv undervisningspraktik. Det intersektionella perspektivet synliggör fler variationer av specialpedagogiska behov än de traditionellt medicinskspsykologiska eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningarna som specialpedagogik ofta förstås utifrån. Studierna visar att språklig och kulturell bakgrund, klass och studievana samt kön också har betydelse för hur elever och studenter ges möjlighet att delta i undervisning och bedömningspraktiker, utifrån sina förutsättningar och behov. Kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov beforskas på olika nivåer, från samhällsliga rättvisanspråk via organisation till den enskilda individens personliga utveckling och behov. De fyra övergripande begreppsparen som den tematiska analysen visade var: 1) rättvisa och likvärdighet, 2) inkludering och tillgänglighet, 3) interaktion och relation samt 4) självreglering och identitet.

Figuren nedan visar studiernas teman med kontrasterande aspekter på olika nivåer från det övergripande samhällsliga längst upp till individ längst ner. Centralt innehåll i temana presenteras vertikalt medan möjligheter och hinder presenteras horisontalt:

Figur 2. Teman och aspekter

Tabellen nedan visar studiernas bedömningsformer och målgrupper tematiskt grupperade. Därefter presenteras en mer utförlig beskrivning av studier-
nas olika resultat.

Tabell 2. Artiklarna klassificerade tematiskt

Teman	Författare/År	Bedömningsformer	Specialpedagogiska behov
Rättvisa och likvärdighet			
	Hanesworth et al. (2019)	Rättvis tillgänglig bedömning	Minoriteter
	Dutro et al. (2013)	Klassrumsnära bedömning	Etnicitet och klass
	Williams et al. (2014)	Datorbaserad bedömning	Särskilda inlärningsvårigheter
	Klenowski (2014)	Formativ bedömning	Socialt utsatta grupper
	Epp et al. (2015)	Digital taxonomi för muntlig bedömning	Kulturell och språklig variation
Inkludering och tillgänglighet			
	Awang-Hashim et al. (2019)	Inkluderande differentierad bedömning	Språklig olikhet
	Morris et al. (2019)	Inkluderande bedömning	Extra lärandebehov
	O’Keeffe (2019)	Alternativ bedömning	Språklig och kulturell olikhet
	McLure (2020)	Processuell mångsidig bedömning	Särskilda behov
Interaktion och relation			
	Hue och Kennedy (2014)	Kulturellt responsiv bedömning	Etniska minoriteter
	Adie et al. (2018)	Dialogisk återkoppling	Särskilda lärandebehov
	Gonthier et al. (2018)	Kamratbedömning	Särskilda behov
	Poehner och Lantolf (2010)	Dynamisk bedömning	Särskilda behov
	Barr och Jackson (2018)	Formativ återkoppling	Sociala- och lärandebehov
Självreglering och identitet			
	Ness och Middleton (2012)	Självbedömning	Inlärningsvårigheter

	Andersson och Östlund (2017)	Bedömning för lärande	Intellektuell funktionsnedsättning
	Nieminen och Pesonen (2020)	Digital självbedömning	Funktionsnedsättningar

Tabellen ovan visar bedömningsformernas variation från en mer övergripande gruppnivå till de mer individriktade i linje med vilka specialpedagogiska behov som är i fokus. I det följande redovisas resultatet utifrån tematiska begreppspår där de mest centrala formerna för kunskapsbedömning i artiklarna har kursiverats.

Rättvisa och likvärdighet

Studierna under detta tema uppmärksammar orättvisa strukturer i skolor och universitet som påverkar kunskapsbedömningen av elever och studenter med annan kulturell och språklig bakgrund eller inlärningssvårigheter. De bedömningsformer som erbjuds gör det inte möjligt att representera deras förmågor på ett likvärdigt sätt; studierna visar på alternativa bedömningsformer.

I en teoretiskt orienterad studie om behovet av organisatorisk förändring av bedömningspraktiker inom högre utbildning och universitet i Storbritannien fokuserar Pauline Hanesworth et al. (2019) på rättvis bedömning för minoritetsgrupper. De har utarbetat ett ramverk för *tillgänglig bedömning* utifrån Universal design for learning (UDL) med principer om olika sätt att representera kunskap på, för att erbjuda studenterna inflytande och val (eng. agency), kontextualiserad återkoppling samt personligt diversifierad och samproducerad bedömning. Elizabeth Dutro et al. (2013) har genom fallstudier undersökt amerikanska grundskoleelevers skrivförmågor; hur de presterar i klassrumsskrivande i jämförelse med storskaliga provuppgifter. Författarna konstaterar att elever med varierande etnisk och klassbakgrund hindras i att få visa sina kunskaper genom sedvanliga testers osmidiga konstruktioner och institutionella faktorer. Skrivuppgifter inom undervisningen och klassrumsnära bedömningar av deras skrivande synliggjorde däremot tydligare elevernas förmågor. Här handlar det om att undanröja missgynnande och orättvisa bedömningsformer genom en mer *klassrumsnära bedömning*. I en annan studie visar Peter Williams et al. (2014) hur universitetsstudenter med särskilda behov och inlärningssvårigheter i Storbritannien var hjälpta av *datorbaserade kompenserande och anpassade bedömningsformer* (eng. E-assessment, learning analytics) där olika arbeten kunde samlas i digitala portföljer med aktuella data om studentens lärande. Trots förändringsförsök

konstateras universitet vara präglade av opersonliga bedömningsformer där text och tid får stort utrymme, och skapar orättvis kunskapsbedömning. När Val Klenowski (2014) ur ett inkluderande perspektiv analyserar skoldata av standardiserade och storskaliga tester med särskilt fokus på grundskoleelever med ursprungsbefolkningsbakgrund i Australien finner hon att mycket handlar om nivågruppering, differentiering och avsaknad av mer formativa bedömningsformer. Däremot hittar hon exempel på personliga utbildningsplaner där vårdnadshavare, elev och lärare samarbetar om målen som ett sätt att göra läroplanerna tillgängliga för mer *formativt lärande bedömningar*.

Uppgiftsbaserade, autentiska alternativa bedömningsformer förespråkas utifrån rättviseperspektiv (eng. parity of participation), eftersom deltagande och tillgänglighet är viktigt särskilt för de studenter som har olika kulturell, social, ekonomisk eller språklig bakgrund. För att möta kanadensiska universitetsstudenters språkliga och kulturella variation har Carrie Demmans Epp et al. (2015) genomfört en pilotstudie för att utveckla en taxonomi med frågor som rör validitet, etik och konsekvenser, som stöd till lärare i deras planering av *muntliga bedömningssituationer* för att det ska bli en mer rättvis bedömning. Läraren besvarar en rad frågor och får sedan olika rekommendationer att välja utifrån. Syftet är att inkludera studenterna så att deras språkliga förmågor inte marginaliserar dem och hindrar deras deltagande i muntliga bedömningssituationer.

Inkludering och tillgänglighet

Följande studier ger exempel på hur hinder i utbildningsmiljön och exkludering kan förebyggas genom en klassrumsnära kunskapsbedömning där elever och studenter utifrån klass- och språklig bakgrund eller särskilda behov, erbjuds delaktighet i val av och inflytande över bedömningsformerna och därmed ges tillträde till att synliggöra sina förmågor på ett mer mångsidigt sätt.

Rosna Awang-Hashim et al. (2019) har i en studie med universitetslärare i Malaysia utvecklat alternativ för bedömning av studenter med varierande språkliga behov (eng. linguistic diversity), i inkluderande syfte. Studenterna fick vara med att välja alternativa bedömningsformer utifrån aktuell nivå. Vid språksvårigheter användes teknologiska hjälpmedel men även språkval för att visa sina kunskaper. Studien tar också upp betydelsen av det relationella, att känna studenternas behov för att kunna bädda in bedömning av

deras kunskaper i instruktioner och kollaborativ praktik. Utformningen är inspirerad av universal design for learning (UDL) med huvudfokus på *inkluderande och differentierande bedömning* (eng. alternative assessment). Vidare inom universitet i Storbritannien har Ceri Morris et al (2019) intervjuat studenter och lärare om deras syn på olika bedömningsformer i universitetskurser för att bemöta studenter med extra lärandebehov och beskriver det som en *inkluderande bedömning*. Fördelen är att den möter alla samtidigt som den tillgodoser individuella behov. Att erbjuda valmöjligheter i kunskapsbedömningen ökar likvärdigheten genom att identifiera organisatoriska hinder istället för att stanna vid individuella funktionsnedsättningar. Samkonstruktion mellan studenter och lärare i utveckling av bedömningsformer lyfts samtidigt fram som en nyckelkompetens för att rättvis kunskapsbedömning ska kunna tillgodoses.

I en annan studie har Suzanne B. O’Keeffe (2019) observerat fyra grundskolelärare i Arizona, USA – som visar goda exempel på hur grundskoleelever med språklig och kulturell olikhet kan inkluderas genom *alternativa och mångsidiga bedömningsformer*, som exempelvis demonstrationer, video eller utställningar. Eleverna ges inflytande och möts i dialoger med kamratbedömning och kulturellt lyhörd pedagogik (eng. cultural responsive pedagogy). Felicity McLure (2020) visar i en fördjupad fallstudie med en grundskoleelev med särskilda behov i Australien hur ett inkluderande klassrum kan skapas genom ett nytt sätt att arbeta (eng. Thinking Frames Approach (TFA)). Eleven och dess klasskamrater arbetade i mindre grupper där de fick lägga fram förslag på sin förståelse av olika begrepp och använda olika representationer av sina kunskaper som ritningar och muntliga beskrivningar (eng. multiple affordances). Eleven som tidigare varit utagerande och underpresterande fick på detta sätt både ett sammanhang att visa och utveckla sina kunskaper i samt ett stärkt självförtroende genom det sociala samspelet som grupparbetet möjliggjorde. Uppgiften som skulle bedömas kunde därför förbli den samma för alla, men hur kunskapen synliggjordes eller utvecklades var mångsidig och kunde *bedömas processuellt*. Arbetssättet har en styrka i att upptäcka elevers förförståelse som möjliggör förtydliganden och ändringar med förbättrade kunskapsresultat samt stärker elevers sociala relationer genom grupparbeten och kamratstöd.

Interaktion och relation

Studierna nedan visar betydelsen av det sociala samspelet, mellan lärare och elever såväl som elever emellan, när det gäller kunskapsbedömning och olika behov relaterade till etnicitet, kultur eller inlärningssvårigheter.

Undervisning, lärande, återkoppling och kunskapsbedömning är inte separerade utan betraktas som delar i en gemensam och interaktiv process.

Ming-tak Hue och Kerry J. Kennedy (2014) har i en studie från grundskolor i Hong Kong där eleverna tillhörde etniska minoriteter undersökt lärares förväntningar på eleverna och deras förmåga till kulturell respons. Genom ett kollaborativt arbetssätt i klassrummet samspelade eleverna med hjälp av språkstöd och där *responsiva bedömningar* var integrerade delar av undervisningen. Lärarna tog också själva emot återkoppling från eleverna och klassrummet hade ett etos av respekt, empati och jämlikhet. I en annan studie visar Lenore Adie et al. (2018) betydelsen av *dialogisk återkoppling* för grundskoleelever med särskilda lärandebehov i Australien där elevens återkoppling såväl som lärarens bidrag i återkopplingsinteraktionen analyserats i kodade ramverk för att få syn på vad som främjar eller hindrar elevens deltagande. Resultatet pekar på att den dialogiska återkopplingspraktiken mellan lärare och elev även ökade elevens självreglering i förhållande till standardiserade bedömningskriterier. Marie-Ève Gonthier et al. (2018) har i en studie använt en chattfunktion för grundskoleelever med särskilda behov i Quebec, Kanada. Undersökningen gick ut på att se om skrivande i chatformat och kamratrespons förbättrade elevernas skrivförmåga. Eleverna planerade, samarbetade och reviderade sina texter med varandra där *kamratbedömning* blev en integrerad del av skrivandet. Författarna drar slutsatsen att den ökade interaktionen och koncentrationen på skrivandet har betydelse för det förbättrade resultatet.

I en annan studie visar Matthew E. Poehner och James P. Lantolf (2010) hur *dynamisk bedömning* (eng. dynamic assessment (DA)) användes processuellt i andraspråksundervisning av högskolestudenter med särskilda behov i Pennsylvania, USA. Centralt i arbetssättet var att hitta förmågor och inte fokusera på brister. Studien visar betydelsen av att se undervisning och bedömning som en enhet ömsesidigt beroende av varandra där bedömning sker processuellt i interaktion. Matthew Barr och Louise H. Jackson (2018) visar från en fallstudie med kursanpassning utifrån förstaårs univertetsstudenters varierande behov (eng. diversity) i Storbritannien hur *formativ återkoppling* (eng. realignment) gjorde det möjligt att följa studenternas processuellt och inte enbart summativt, vilket höjde studenternas resultat. Kamratbedömning i seminarier användes också och författarna lyfter betydelsen av att uppmärksamma intersektionella faktorer, såsom olika sociala- och lärandebehov.

Självreglering och identitet

Följande och sista tematisering av studier har det gemensamma intresset för elev eller student som individrelaterat till kunskapsbedömning och betydelsen av identitet när det gäller specialpedagogiska behov

Bryan M. Ness och Michael J. Middleton (2012) har gjort interventionsstudier med amerikanska grundskoleelever med inlärningssvårigheter och speciallärare i matematikundervisning på mellanstadiet där fokus har legat på utveckling av självreglering, problemlösning och *självbedömning*. Till hjälp för självbedömning användes akronym⁴ särskilt anpassade för elev och kontext. Resultatet pekar på betydelsen av att hitta unika strategier utifrån den enskilda elevens behov relaterade till uppgifterna i klassrummet. I en annan studie har Lotta Andersson och Daniel Östlund (2017) följt lärare och elevassistenter arbete med elever i en svensk grundsärskola i *bedömning för lärande* där fokus legat på att öka kunskapsutvecklingen hos elever med intellektuell funktionsnedsättning. Muntlig återkoppling och samarbetet mellan elever, lärare och elevassistenter under pågående aktivitet synliggjorde elevernas förmågor så att fokus kunde flyttas från omsorg till färdigheter. I en studie om *digital självbedömning* med universitetsstudenter i Finland visar Juuso H. Nieminen och Henri V. Pesonen (2020) hur universal design (UD) behöver kombineras med ett tydligare fokus på bedömning och då i samarbete om kursdesign med studenter som har funktionsnedsättning; deras studie pekar på betydelsen av studenters självbild som lika viktig som tillgänglighet i lärmiljön.

Slutsatser

Resultatet visar hur kunskapsbedömning är ett dynamiskt fält i mötet med mångfald. Som flera studier pekar på handlar det inte enbart om specialpedagogiska behov i medicinsk eller psykologisk betydelse, utan det handlar om språklig och kulturell bakgrund samt social tillhörighet och klass. Drygt hälften av studierna handlar om uttalade inlärningssvårigheter, funktionsnedsättningar och särskilda behov; övriga berör elever och studenter med olika språklig bakgrund, etnisk tillhörighet och klass. Bedömningsformerna

⁴ Exempelvis definieras och tränas självreglering (eng. self-regulation) genom : a) material b) anticipate c) ready d) stay on task (som bildar akronymet MARS utifrån från de fyra begreppen i a-d)

skiljer sig dock inte nämnvärt mellan grupperna, genomgående handlar det om att både tillgodose individuellt kalibrerade anpassningar och tillgängliga lärmiljöer, deltagande i val och representationer i bedömning av kunskap, socialt samspel och relationell pedagogik. Som figuren nedan illustrerar pekar resultatens fyra dimensioner inom specialpedagogisk kunskapsbedömning på följande: *varför* den behövs grundar sig i rättvisa, *vad* som behöver skapas är en inkluderande och tillgänglig bedömning, *hur* det görs är i interaktion och relation där personlig identitet är fundamental i frågan om *vem* som behöver särskilt stöd eller anpassningar.

Figur 3. De tematiska dimensionernas centrala frågor

Specialpedagogikens- och kunskapsbedömningens betydelse inom respektive forskningsfält

Sammanställningen av de 17 valda artiklarna visar en tydlig inriktning på både kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov. Det förutsätter att det senare inte är begränsat till medicinska och psykologiska utlåtanden. Specialpedagogiska behov förstås utifrån ett intersektionellt perspektiv på olika sociala och kulturella skärningspunkter mellan utbildningssystem och migration, klass och kön. Ser vi på *tidskrifterna* som de 17 valda studierna är publicerade i, ingår det endast två tidskrifter med tydlig specialpedagogisk inriktning. Övriga fördelas jämnt över olika fält som utbildningsvetenskap, (språk) undervisning och pedagogik samt några enskilda publiceringar inom områdena intervention, kultur och medvetande, problem i utbildning samt politisk vetenskap. Ingen tidskrift inom bedömningsfältet finns med i urvalet. Det innebär att det inte är i de fälttypiska tidskrifterna vi finner studier där problem och lösningar redovisar och beforskar vilka bedömningsformer som inkluderar elever och studenter i behov av specialpedagogiskt stöd. Det är snarare i de tidskrifter som publicerar studier av mer allmänpedagogiskt intresse. Likaså behöver vi utvidga våra begrepp för att förstå vilka elever eller studenter som har specialpedagogiska behov och således behöver specialpedagogiskt stöd i kunskapsbedömning. I studierna används följande begrepp om målgrupperna: ethnic minority, special learning needs, special needs, diversity och diversification, marginalized, minoritised, racial eller ethnic diversity, linguistic, cultural diversity, disability, intellectual disability, learning disability, culturally and linguistically diverse exceptional

(CLDE), special educational needs (SEN), additional learning needs (ALN). Som sammanställningen visar utgör specialpedagogiska behov en heterogen grupp.

Resultatet ovan visar att de alla har ett gemensamt mål utan att nödvändigtvis vara uttryckt i klartext; nämligen *validitet* i kunskapsbedömningen som en del av studierna explicit tar upp (Klenowski, 2014; Morris et al., 2019) om än utifrån lite olika tematiska indelningar. Samtliga studier visar på olika sätt att kunskapsbedömning handlar om att det som ska bedömas faktiskt bedöms. Validitet utifrån ett specialpedagogiskt perspektiv betyder att elever/studenter med specialpedagogiska behov faktiskt får de anpassningar de behöver för att kunna visa sina kunskaper i bedömningsituationen. Orättvisa bedömningsformer behöver därför också ses utifrån *reliabilitet* – hur bedömningen görs. Studierna som resultatet ovan redovisar tydliggör att *hur* bedömning görs inte behöver förringa dess validitet, *vad* som bedöms (exempelvis McLure, 2020). Däremot visar institutionella praktiker och maktrelationer att förändringar är svåra att genomdriva (Williams et al., 2014). Följaktligen visar denna forskningsöversikt på att det finns kvalitativa studier, om än i begränsad omfattning, som ger klassrumsnära och innovativa exempel på att rättvisa bedömningspraktiker. Studierna belyser att frågan om hur kunskapsbedömning görs måste få vara öppen för konstruktion utifrån *vad* och *vem* som är föremål för bedömning, i inkluderande och likvärdigt syfte.

Diskussion

Nedan följer först metodologiska reflektioner, därefter diskuteras studiens resultat och avslutningsvis studiens räckvidd och implikationer.

Metodologiska reflektioner

Nedan diskuteras forskningsöversiktens validitet och reliabilitet utifrån valda sökord och sökmotorer.

Undersökningens validitet och reliabilitet

Validitet i detta sammanhang handlar om huruvida sökningen faktiskt träffar rätt genom sökorden så att det som forskningsöversikten ska undersöka faktiskt undersöks, närmare bestämt utifrån syftets första del: ”vilka bedömningsformer som inkluderar barn⁵/elever/studenter i behov av specialpedagogiskt stöd”. Olika sökord på engelska prövades ut inför sökningarna eftersom både bedömning och specialpedagogik är multifunktionella kunskapsområden där bedömning å ena sidan kan handla om utvärdering, diagnostisering eller storskaliga testning. Specialpedagogik å andra sidan är inte sällan beskrivet synonymt med inkludering, mångfald eller mer specifikt funktionsnedsättning. Sökorden varierade därför från evaluation, assessment, comment, response, feedback kombinerat med special education, special needs, inclusive education, diversity, disabilities samt classroom, teaching. Avgränsning gjordes sedan till de sökord som gav flest relevanta träffar utifrån inkluderingskriterierna. Trunkering användes enbart i ett utprovande stadium.

Reliabilitet handlar om vilka sökmotorer som använts i sökningen och som kan användas vid replikering. Olika sökmotorer prövades också initialt som Scopus, Swepub, ERIC och Web of Science. För att inte missa gruppen barn undersöktes även Nordic, men utan resultat som motsvarade urvalskriterierna. Valet föll slutligen på Scopus i sökningen av reviews och Web of Science (WoS) för enskilda studier. Initialt var tanken att ha med antal citeringar och då är WoS passande. Det är också en sökmotor som har hög prestige med utbildningsvetenskaplig relevans.

⁵ I det ursprungliga syftet var *barn* med; begreppet har sedan tagits bort i syftesformuleringar efter genomförda sökningar, urval och analys eftersom begreppet inte representerades i resultatet.

För att öka validitet såväl som reliabilitet har bibliotekspersonal vid två olika universitet använts i utprovning och framtagning av sökord och databaser. Trots detta är det svårt att kalibrera sökord när kunskapsområdena som undersöks tillsammans är relativt outforskade. Det som särskilt sticker ut är att studier om barn och förskola inte är representerade. Avsaknaden av studier gällande förskola kan bero på sökorden i relation till skolform, kanske hade sökord som *documentation* och *learning environment* kunnat fånga in annan förskolerelevant forskning. Likaså kan en resonera om yrkesutbildning och gymnasiet generellt, studierna i urvalet representerar antingen grundskola eller högskola/universitet. Vad gäller material har opublicerade texter som uppsatser inte kommit med trots att de var med bland texttypsurvalet. Det är en svaghet utifrån publicerings bias enligt King et al., (2020) att inte ha med opublicerade artiklar. Däremot innehåller denna forskningsöversikt en bredd vad gäller andra språk än engelska, något King et al. lyfter som viktigt för att motverka bias.

SMART metodens för- och nackdelar

En av fördelarna med att genomföra en forskningsöversikt med metoden ovan har varit dess explicita steg som ger både stöd och tydlighet för forskaren för att överblicka och analysera större forskningsområden, som i detta fall två olika fält. Vidare har det varit viktigt att vara transparent med de egna teoretiska utgångspunkterna och vetenskapliga perspektiv eftersom de konstruerar den tidigare forskningen på ett visst sätt utifrån ideologi och värderingar, en sorts makthandling över kunskapsbildning. Att systematiskt kartlägga vilka aspekter av forskningsområdet som tas upp samt vilka teorier och metoder som används ger god inblick. Det visar dessutom en öppenhet för och erkännande av att de olika teoretiska traditioner forskningen bedrivs i och dess legitimitet. Slutligen har det också varit en fördel att kunna utgå från en bred fråga som öppnar för överblick och nya insikter då den inte är för smal eller selektiv så att vissa studier marginaliseras. Forskningsfältets styrkor och svagheter kan således värderas.

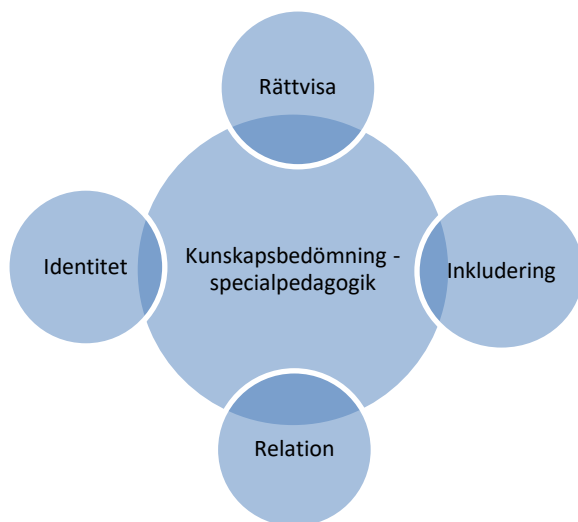
Nackdelarna är svårigheten att identifiera en bestämd arena (exempelvis europeisk) och välja ut arbeten som forskarna själva anser som betydelsefulla. När det handlar om relativt obeforskade forskningsområden blir en avgränsad arena inte relevant eftersom varje studie har betydelse oberoende av geografisk placering när forskningen är begränsad. Likaså är fokus på den forskning som forskare själva anser mest betydelsefull inte riktigt relevant eller möjlig när det handlar om outforskade områden. Antal citeringar

behöver inte heller betyda att forskningen har hög kvalitet, även om forskare refererar mer frekvent till vissa studier.

Resultatdiskussion

Syftet med denna forskningsöversikt var att öka kunskapen om vilka bedömningsformer som inkluderar elever/studenter i behov av specialpedagogiskt stöd samt åskådliggöra och problematisera hur dessa bidrar till en likvärdig utbildning. Resultatet visar att fälten specialpedagogik och kunskapsbedömning behöver betraktas utifrån multipla dimensioner för att förstå olika behov som är relaterade till utbildningssituationen och bedömningspraktiken. Urvalet av studier pekar på betydelsen av att uppmärksamma faktorer som språklig och kulturell bakgrund, socioekonomi och studievana i lika hög grad som funktionsnedsättningar av medicinsk/psykologisk karaktär, för att förstå vem som har behov av någon form av specialpedagogisk anpassning knutet till kunskapsbedömning. Förståelsen av specialpedagogiska behov och stödåtgärder behöver utvidgas, för att de ska komma alla elever och studenter till godo i undervisning- och bedömnings-situationer. Risken är annars att många elever och studenter exkluderas från den del av utbildningen som är helt avgörande för deras framtid. Samtidigt är det ett faktum att grupper utifrån ursprungsbe-folkning, etnicitet och migrationstatus i vissa länder är överrepresenterade vad gäller diagnoser med intellektuell funktionsnedsättning och inlärningssvårigheter (Artiles, 2011), vilket är problematiskt. Vad som är sociala, språkliga eller specialpedagogiska behov är en komplex fråga som behöver ytterligare granskning. Sammanställningen av tidigare forskningsöversikter visade också en medvetenhet om behov av ökad kompetens för att motverka felplaceringar, då i fallet migrationsbakgrund och språksvårigheter (Jørgensen et al., 2020). Att kunskapsbedömning är en praktik i behov av utveckling där alla elever/studenter ges möjlighet att visa sina kunskaper är entydigt.

Studierna i denna forskningsöversikt har visat att följande fyra tematiska dimensioner är centrala när det är tal om kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov.

Figur 4. Kunskapsbedömningens fyra dimensioner

De fyra tematiska dimensionerna är inte att betrakta som skilda från varandra, utan ska förstås intersektionellt där rättvisa exempelvis är en förutsättning och skärningspunkt för övriga som ständigt behöver anpassas till den lokala kontexten (inkludering) i det sociala samspelet (relation) utifrån den enskilda individens behov (identitet). Forskningen som redovisas i denna översikt innehåller samtliga dimensioner i större eller mindre grad och studierna som representeras under varje tema är relativt jämnt fördelade, förutom den sista dimensionen som berör identitet som endast utgör tre av det totala antalet studier i urvalet. Det är också inom detta område som forskningsbehovet är störst, att utforska elever och studenters egna röster och perspektiv på bedömning (Foster & Francis, 2019), samt barns perspektiv inom specialpedagogik (Palla, 2019). Forskningsbehovet handlar också om relationen mellan bedömningsstandarder och den dagliga praktiken (Hamre et al., 2018).

Det är viktigt att frågor om rättvisa och likvärdighet blir belysta när det handlar om områdena kunskapsbedömning och specialpedagogik (Epp et al., 2015; Hanesworth et al., 2019; Klenowski, 2014). Flera av studierna är kvalitativa och har ett klassrumsnära innehåll som visar hur formativa bedömningsformer ökar elevers deltagande och självförtroende (Andersson &

Östlund, 2017; Gonthier et al., 2018). Fördjupade fallstudier ger exempel på processuella arbetssätt där tidigare misslyckanden vänds till måluppfyllelse utan att behöva ändra kunskapen i uppgiften som prövas utan snarare bedömningsformerna (Dutro et al., 2013; Ness & Middleton, 2012; McLure, 2020). Flera studier visar också betydelsen av att elever/studenter ges valmöjligheter i bedömningsituationer samt samkonstruktion för att utveckla bedömningsformer (Awang- Hashim et al., 2019; Morris et al, 2019). Även frågor om självförståelse och identitet är centrala i flera studier (Nieminen & Pesonen, 2020; Mc Lure, 2020). Andersson och Östlund (2017) visar hur bedömningspraktik både kan omfatta kunskapsutveckling och omsorg.

En del studier handlar dock mer om att skapa hjälpmedel eller typologier som ska prövas i klassrum (Epp et al, 2015; Hanesworth et al., 2019). När det gäller målgrupperna är det i vissa studier diffust vad som är elevernas specialpedagogiska behov och vilka svårigheter de har (Dutro et al., 2013; Klenowski, 2014). Forskningen visar inte heller hur en summativ bedömningspraktik kan utformas för elever och studenter med specialpedagogiska behov, med undantaget McLure (2020).

Studiens räckvidd och implikationer

Av de sjutton valda artiklarna representerar endast två en nordisk kontext – den ena från universitet i Finland (Nieminen & Pesonen, 2020) och den andra från grundsärskolan i Sverige (Andersson & Östlund, 2017). Det betyder dock inte att studier från andra europeiska eller utomeuropeiska länder skulle sakna betydelse för den svenska kontexten.

Eftersom urvalet inte innehåller några studier från förskola eller lägre åldrar i grundskolan, representeras inte dessa utbildningssammanhang trots att de numera också berörs av kunskapsbedömning och uppmärksammande av specialpedagogiska behov. Gymnasiet är inte heller representerat i urvalet utan det är endast grundskola eller högskola och universitet som synliggörs. Olika kunskapsbedömningspraktiker från förskola och gymnasieskola är således forskningsområden att fylla. Även storskaliga kvantitativa studier i form av enkäter där olika deltagarperspektiv blir belysta behövs för att ge kunskap om bredden vad gäller specialpedagogik och kunskapsbedömning.

Tillgänglig lärmiljö är ett centralt område inom det specialpedagogiska fältet och ligger nära förståelsen av inkludering. Resultatet i denna forskningsöversikt visar att lärmiljön också behöver innehålla tillgänglig och

inkluderande kunskapsbedömning för att vara likvärdig och rättvis. Pauline Hanesworth et al. (2019) förespråkar ett pluralistiskt perspektiv som innefattar alla och diskuterar samtidigt "assessment accessibility" som personlig differentiering för att göra bedömning tillgänglig utifrån den enskildes intressen och förmågor, med utgångspunkt i undervisningsdesign som UDL. Flertalet av studierna i denna översikt pekar på betydelsen av att undervisning och kunskapsbedömning ses som integrerade delar för att ge alla elever och studenter tillträde att visa sina kunskaper och förmågor, i en ofta exkluderande bedömningspraktik.

Vidare visar översikten att elev- och studentgrupper som traditionellt har varit aktuella för specialpedagogiskt stöd har fått sällskap av nya kategoriseringar och att grupperna i behov av stöd har blivit alltmer heterogena. Det kan ses i ljuset av vad Bengt Persson har skrivit: "Specialpedagogiken i den svenska skolan skall förstås som en del i samhällets demokratiseringsprocess. Den är med andra ord en politisk och ideologisk företeelse" (2013, s.17). Det handlar ytterst om hur och vem som får möjlighet att visa sina förmågor och kunskaper. Eftersom kunskapsbedömning sätter elever och studenters framtid på spel är det ett område som kräver både belysning av forskning och nya arbetssätt där ingen exkluderas på grund av klass, etnicitet, kön eller funktionsförmåga. Ska vi kunna tala om likvärdighet i betydelsen av rättvisa som "Social Justice" krävs inte bara mångsidiga bedömningsformer utan ett arbete på läroplansnivå (Klenowski, 2014; Smith & Douglas, 2014) och med kursplaner (Nieminen & Pesonen, 2020). I detta är det viktigt att utbildningens aktörer kommer till tals och får inflytande över utformningen i praktiken.

Kunskapsbedömning ur ett specialpedagogiskt perspektiv handlar främst om att uppmärksamma hur rättvis kunskapsbedömningen är, det vill säga att elever ges de rätta förutsättningarna att visa sina kunskaper utifrån sin specifika funktionsförmåga. De aspekter av likvärdighetsbegreppet som kunskapsbedömning orienterar sig mot i forskningsöversiktens studier är rättvisa och validitet. Studierna visar olika sätt att motverka elevers och studenters misslyckanden i utbildningen genom att skapa undervisningsmiljöer och situationer som både stödjer kunskapsbedömning och kunskapsutveckling så att kunskaper kan prövas och lärande främjas. När anpassningar görs för att ge elever och studenter tillfälle att visa sina kunskaper utifrån sina förutsättningar och behov, är dessa bedömningsituationer mer rättvisa och ger dessutom mer valida resultat.

Referenser

- Adie, Leonore, van der Kleij, Fabienne, & Cumming, Joy (2018). The development and application of coding frameworks to explore dialogic feedback interactions and self-regulated learning. *British Educational Research Journal*, 44(4), 704–723. DOI: 10.1002/berj.3463
- Albarran, Susanne A., & Sandbank, Micheal P. (2019). Teaching Non-target Information to Children with Disabilities: An Examination of Instructive Feedback Literature. *J Behav Educ.* 28, 107-140. DOI:10.1007/s10864-018-9301-3
- Amor, Antonio M., Hagiwara, Mayumi, Shogren, Karrie A., Thompson, James R., Verdugo, Miguel Ángel, Burke, Kathryn M., & Aguayo, Virginia (2019). International perspectives and trends in research on inclusive education: a systematic review. *International Journal of Inclusive Education*, 23(12), 1277-1295. DOI: 10.1080/13603116.2018.1445304
- Andersson, Lotta, & Östlund, Daniel (2017). Assessments for learning in grades 1-9 in a special school for students with intellectual disability in Sweden. *Problems of Education in the 21st Century*, 75(6), 508-524.
- Artiles, Alfredo J. (2011). Toward an Interdisciplinary Understanding of Educational Equity and Difference: The case of the Racialization of Ability. *Educational Researcher*, 40(9), 431- 445. DOI: 10.3102/0013189X11429391
- Awang-Hashim, Rosna, Kaur, Amrita, & Valdez, Nena. P. (2019). Strategizing inclusivity in teaching diverse learners in higher education. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 16(1), 105-128.
- Bagger, Anette (2016). Pressure at stake: Swedish third graders' talk about national tests in mathematics. *Nordic Studies in Mathematics Education*, 21(1), 47–69.
- Barr, Matthew, & Jackson, Louise H. (2018). Enhancing Delivery and Assessment: A Case Study in Module Redesign for Improved Transition Into Higher Education, *Journal of Political Science Education*, 14(3), 390-399. DOI: 10.1080/15512169.2017.1415812
- Björk-Åman, Camilla, Holmgren, Robert, Pettersson, Gerd, & Ström, Kristina (2021). Nordic research on special needs education in upper secondary vocational education and training: A review. *Nordic Journal of Vocational Education and Training*. DOI:10.3384/njvet.2242-458X.2111197

- Brennan, Aoife, King, Fiona, & Travers, Joe (2021). Supporting the enactment of inclusive pedagogy in a primary school. *International Journal of Inclusive Education*, 25(13). DOI:10.1080/13603116.2019.1625452
- Brookhart, Susan M. (1999). *The art and science of classroom assessment: The missing part of pedagogy*. The George Washington University.
- Bryman, Alan (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2 uppl. Liber.
- Crowe, Christina C., Rivers, Susan E., & Bertoli, Michelle C. (2017). Mind the gap: accountability, observation and special education. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 24(1), 21-43. DOI: 10.1080/0969594X.2015.1114913
- Day, Indira N. Z., van Blankenstein, Floris M., Westenberg, Michiel, & Admiraal, Wilfried (2018). A review of the characteristics of intermediate assessment and their relationship with student grades. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 43(6), 908-929. DOI: 10.1080/02602938.2017.1417974
- de los Reyes, Paulina., & Mulinari, Diana (2005). Intersektionalitet: kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap. Liber.
- de los Reyes, Paulina (2017). Working life inequalities: do we need intersectionality? *Society, Health & Vulnerability*, 8:sup1, 1332858. DOI: 10.1080/20021518.2017.1332858
- De Vroey, Annet, Struyf, Elke, & Petry, Katja (2016). Secondary schools included: a literature review. *International Journal of Inclusive Education*, 20(2), 109-135. DOI: 10.1080/13603116.2015.1075609
- Dutro, Elizabeth, Selland, Makenzie K., & Bien, Andrea C. (2013). Revealing Writing, Concealing Writers: High-Stakes Assessment in an Urban Elementary Classroom. *Journal of Literacy Research*, 45(2) 99-4. DOI: 10.1177/1086296X13475621
- Engelbrecht, Petra, Nel, Mirna, Smit, Suegnet, & van Deventer, Marichelle (2016). The idealism of education policies and the realities in schools: the implementation of inclusive education in South Africa. *International Journal of Inclusive Education*, 20(5), 520-535. DOI: 10.1080/13603116.2015.1095250
- Engsig, Thomas T. & Johnstone, Christopher J. (2015). Is there something rotten in the state of Denmark? The paradoxical policies of inclusive

- education – lessons from Denmark. *International Journal of Inclusive Education*, 19(5), 469-486. DOI: 10.1080/13603116.2014.940068
- Epp, Carrie Demmans, Park, Gina, & Plumb, Christopher (2015). Developing an adaptive tool to select, plan, and scaffold oral assessment tasks for undergraduate courses. *Education Tech Research Dev*, 63,475–498. DOI 10.1007/s11423-015-9375-8
- Foster, Carly, & Francis, Peter (2020). A systematic review on the deployment and effectiveness of data analytics in higher education to improve student outcomes. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 45(6), 822-841. DOI: 10.1080/02602938.2019.1696945
- Giota, Joanna, & Lundborg, Olof (2007). *Specialpedagogiskt stöd i grundskolan: omfattning, former och konsekvenser*. Göteborgs Universitet. Institutionen för pedagogik och didaktik.
- Giota, Joanna, Bergh, Daniel, & Emanuelsson, Ingemar (2019). Changes in individualized teaching practices in municipal and independent schools 2003, 2008 and 2014 - student achievement, family background and school choice in Sweden. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 5(2), 78-91. DOI: 10.1080/20020317.2019.1586513
- Goldstein, Harvey (2019). PISA and the globalisation of education: a critical commentary on papers published in AIE special issue 4/2019. *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice*, 26:6, 665-674. DOI: 10.1080/0969594X.2019.1674244
- Gonthier, Marie-Ève, Ouellet, Chantal, & Lavoie, Natalie (2018). Clavardage pédagogique: performances en écriture et interactions entre pairs chez des élèves du secondaire en difficulté d'apprentissage. *Apprentissage des Langues et Systèmes d'Information et de Communication (Alsic)*, 21. DOI:10.4000/alsic.3229
- Göransson, Kerstin, & Nilholm, Claes (2014). Conceptual diversities and empirical shortcomings – a critical analysis of research on inclusive education. *European Journal of Special Needs Education*, 29 (3), 265-280. DOI: 10.1080/08856257.2014.93354
- Gustavsson, Anders, Kittelsaa, Anna, & Tössebro, Jan (2017). Successful schooling for pupils with intellectual disabilities: the demand for a new paradigm. *European Journal of Special Needs Education*, 32(4), 469-483. DOI: 10.1080/08856257.2017.1328329

- Hamre, Björn, Morin, Anne, & Ydesen, Christian (2018). Optimizing the educational subject between testing and inclusion in an era of neoliberalism. I Björn Hamre, Anne Morin & Christian Ydesen (Red.). *Testing inclusive Schooling*, (ss.254-261). Routledge.
- Han, Chen, & Cumming, Therese M. (2019). Behavioural supports for students with autism spectrum disorders: practice, policy, and implications for special education reform in China. *International Journal of Inclusive Education*, 26(1), 41-60. DOI: 10.1080/13603116.2019.1629120
- Hanesworth, Pauline, Bracken, Seàn, & Elkington, Sam (2019). A typology for a social justice approach to assessment: learning from universal design and culturally sustaining pedagogy. *Teaching in Higher Education*, 24(1), 98-114. DOI: 10.1080/13562517.2018.1465405
- Harrison, Judith R., Soares Denise A. & Joyce, Jeanette (2019). Inclusion of students with emotional and behavioural disorders in general education settings: a scoping review of research in the US. *International Journal of Inclusive Education*, 23(12), 1209-1231. DOI: 10.1080/13603116.2018.1444107
- Hernandez-Torrano, Daniel, Somerton, Michelle, & Helmer, Janet (2020). Mapping research on inclusive education since Salamanca Statement: a bibliometric review of the literature over 25 years. *International Journal of Inclusive Education*. DOI:10.1080/13603116.2020.1747555
- Hosshan, Hasrul, Stancliffe, R.J., Villeneuve, M., & Bonati, M.L. (2020). Inclusive schooling in Southeast Asian countries: a scoping review of the literature. *Asia Pacific Education Review*, 21(1), 99-119. DOI: 10.1007/s12564-019-09613-0
- Hue, Ming-tak, & Kennedy, Kerry John (2015). Promoting cultural responsiveness: teachers' constructs of an assessment classroom environment for ethnic minority students in Hong Kong secondary schools. *Teachers and Teaching*, 21(3), 289-304. DOI:10.1080/13540602.2014.953823
- Huisman, Bart, Saab, Nadira, van den Broek, Paul & Van Driel, Jan (2019). The impact of formative peer feedback on higher education students' academic writing: a Meta-Analysis, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 44(6), 863-880. DOI: 10.1080/02602938.2018.1545896
- Jang, Eunice Eunhee, & Sinclair, Jeanne (2018). Ontario's educational assessment policy and practice: a double-edged sword? *Assessment in*

- Education: Principles, Policy & Practice*, 25(6), 655-677. DOI: 10.1080/0969594X.2017.1329705 T
- Jansen, Dorien, Petry, Katja, Ceulemans, Eva, Noens, Ilse, & Baeyens, Dieter (2017). Functioning and participation problems of students with ASD in higher education: which reasonable accommodations are effective? *European Journal of Special Needs Education*, 32(1), 71-88. DOI: 10.1080/08856257.2016.1254962
- Jørgensen, Clara Rubner, Dobson, Graeme, & Perry, Thomas (2020). Migrant children with special educational needs in European schools – a review of current issues and approaches. *European Journal of Special Needs Education*, 36(3), 438-453. DOI:10.1080/08856257.2020.176298
- Kaur, Amrita, Noman, Mohammad, & Awang-Hashim, Rosna (2016). Exploring strategies of teaching and classroom practices in response to challenges of inclusion in a Thai school: a case study. *International Journal of Inclusive Education*, 20(5), 474-485. DOI:10.1080/13603116.2015.1090489
- Kaur, Amrita, Noman, Mohammad, & Nordin, Hasniza (2017). Inclusive assessment for linguistically diverse learners in higher education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 42(5), 756-771. DOI: 10.1080/02602938.2016.1187250
- King, Seth, Davidson, Kimberly, Chitiyo, Argne, & Apple, Derrick (2020). Evaluating Article Search and Selection Procedures in Special Education Literature Reviews. *Literature Reviews*, 41(1), 3-17. DOI: 10.1177/0741932518813142
- Klapp, Alli, & Jönsson, Anders (2020). Scaffolding or simplifying: Students' perceptions of support in Swedish compulsory school. *European Journal of Psychology of Education*, 36, 1055-1074. DOI:10.1007/s10212-020-00513-1
- Klenowski, Val (2014). Towards fairer assessment. *Aust. Educ. Res.*, 41, 445-470. DOI 10.1007/s13384-013-0132-x
- Knauf, Helen (2016). Reading, listening and feeling: audio feedback as a component of an inclusive learning culture at universities. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 41(3), 442-449. DOI:10.1080/02602938.2015.1021664

- Kuranishi, Adam, & Oyler, Celia (2017). I failed the EdTPA. *Teacher Education and Special Education* 2017, 40(4) 299–313. DOI: 10.1177/0888406417730111
- Lave, Jean, & Wenger, Etienne (1991). *Situated learning: Legitimate peripheral participation*. Cambridge university press.
- Maggin, Daniel M., Talbott, Elizabeth, Van Acker, Eryn Y., & Kumm, Skip (2017). Quality Indicators for Systematic Reviews in Behavioral Disorders. *Behavioral Disorders*, 42(2) 52–64. DOI:10.1177/0198742916688653
- Martins, Maria Helena, Borges, Maria Leonor, & Gonçalves, Teresa (2018). Attitudes towards inclusion in higher education in a Portuguese university. *International Journal of Inclusive Education*, 22(5), 527-542. DOI: 10.1080/13603116.2017.1377299
- McLure, Felicity (2020). The Thinking Frames Approach: a case study of inclusion using student-generated multiple-representations. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 20(1) 3–13. DOI: 10.1111/1471-3802.12456
- Miller, Emily, Ziaian, Tahereh, & Esterman, Adrian (2018). Australian school practices and the education experiences of students with a refugee background: a review of the literature. *International Journal of Inclusive Education*, 22(4), 339-359. DOI: 10.1080/13603116.2017.1365955
- Moljord, Göril (2018). Curriculum research for students with intellectual disabilities: a content-analytic review. *European Journal of Special Needs Education*, 33(5), 646-659. DOI: 10.1080/08856257.2017.1408222
- Morris, Ceri, Milton, Emmajane, & Goldstone, Ross (2019). Case study: suggesting choice: inclusive assessment processes. *Higher Education Pedagogies*, 4(1), 435-447. DOI: 10.1080/23752696.2019.1669479
- Ness, Bryan M., & Middleton, Michael J. (2012). A Framework for Implementing Individualized Self-Regulated Learning Strategies in the Classroom. *Intervention in School and Clinic* 47(5), 267-275. DOI: 10.1177/1053451211430120
- Nieminen, Juuso Henrik (2020). Student conceptions of assessment accommodations in university mathematics: an analysis of power. *Nordic Studies in Mathematics Education*, 25(3-4), 27–49.

- Nieminen, Juuso Henrik, & Pesonen, Henri Valteri (2020). Taking Universal Design Back to Its Roots: Perspectives on Accessibility and Identity in Undergraduate Mathematics. *Education Sciences*, 10(12), 1–22.
DOI:10.3390/educsci10010012
- Nilholm, Claes, & Göransson, Kerstin. (2015). Forskning om inkludering: En SMART översikt. I Vetenskapsrådets rapportserie. Delrapport från SKOLFORSK-projektet. Tre forskningsöversikter inom området inkludering/specialpedagogik (ss. 1–30).
- Nilholm, Claes (2017). *SMART: Ett sätt att genomföra forskningsöversikter*. Studentlitteratur.
- Nilholm, Claes (2019). *En inkluderande skola. Möjligheter, hinder och dilemman*. Studentlitteratur.
- Nilholm, Claes (2020). Research about inclusive education in 2020: How can we improve our theories in order to change practice. *European Journal of Special Needs Education*, 36(3), 358-370. DOI: 10.1177/0198742916688653
- Norwich, Brahm, & Ylonen, Annamari (2015). A design-based trial of Lesson Study for assessment purposes: evaluating a new classroom based dynamic assessment approach. *European Journal of Special Needs Education*, 30(2), 253-273. DOI: 10.1080/08856257.2015.1009702
- Norwich, Brahm, Benham-Clarke, Simon, & Goei, Sui Lin (2020). Review of research literature about the use of lesson study and lesson study-related practices relevant to the field of special needs and inclusive education. *European Journal of Special Needs Education*, 36(3), 309-328. DOI: 10.1080/08856257.2020.1755929
- O’Keeffe, Suzanne B. (2019). How exemplary educators use their instructional expertise to support CLDE achievement in English-only inclusive classrooms. *TESOL Journal*, 11:e471, 1-10. DOI:10.1002/tesj.471
- Olave-Encina, Karen (2019). Experiences of an international student with a visual disability making sense of assessment and feedback. *International Journal of Inclusive Education*, 1-14.
DOI:10.1080/13603116.2019.1698063
- Owiny, Ruby L., Spriggs, Amy D., Sartini, Emily C., & Mills, Jeremy R. (2018). Evaluating response cards as evidence based. *Preventing School*

- Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 62(2), 59-72.
DOI: 10.1080/1045988X.2017.1344953
- Palla, Linda (2019). Characteristics of Nordic research on special education in preschool: a review with special focus on Swedish conditions. *International Journal of Inclusive Education*, 23(4), 436-453. DOI: 10.1080/13603116.2018.1441337
- Persson, Bengt (2013). *Elevers olikheter och specialpedagogisk kunskap*. Liber.
- Persson, Bengt, & Persson, Elisabeth (2016). *Inkludering och socialt kapital. Skolan och ungdomars välbefinnande*. Studentlitteratur.
- Poehner, Matthew E., & Lantolf, James P. (2010). Vygotsky's Teaching-Assessment Dialectic and L2 Education: The Case for Dynamic Assessment. *Mind, Culture, and Activity*, 17(4), 312-330. DOI: 10.1080/10749030903338509
- Regeringskansliet (2016). *Att förändra vår värld* [Elektronisk resurs]: *Agenda 2030 för hållbar utveckling*. Regeringskansliet.
- Richardson, John T.E. (2015). Coursework versus examinations in end-of-module assessment: a literature review. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 40(3), 439-455. DOI: 10.1080/02602938.2014.919628
- Roberts, Jacqueline, & Simpson, Kate (2016). A review of research into stakeholder perspectives on inclusion of students with autism in mainstream schools. *International Journal of Inclusive Education*, 20(10), 1084-1096. DOI: 10.1080/13603116.2016.1145267
- Rogaten, Jekaterina, Rienties, Bart, Sharpe, Rhona, Cross, Simon, Whitelock, Denise, Lygo-Baker, Simon, & Littlejohn, Allison (2019). Reviewing affective, behavioural and cognitive learning gains in higher education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 44(3), 321-337. DOI: 10.1080/02602938.2018.1504277
- Román, Henrik, Sundberg, Daniel, Hirsh, Åsa, Forsberg, Eva, & Nilholm, Claes (2021). Mapping and analysing reviews of research on teaching, 1980-2018, in Web of Science: An overview of second-order research topography. *Review of Education*, 9(2), 541-594. DOI:10.1002/rev3.3258

- Rose, Richard, & Shevlin, Michael (2017). A sense of belonging: Children's views of acceptance in "inclusive" mainstream schools. *International Journal of Whole Schooling*, 13(1), 65-80.
- Sellars, Maura, & Murphy, Helen (2018). Becoming Australian: a review of southern Sudanese students' educational experiences. *International Journal of Inclusive Education*, 22(5), 490-509. DOI: 10.1080/13603116.2017.1373308
- SFS 2008:567. *Diskrimineringslag*. Arbetsmarknadsdepartementet MRB.
- SFS 2010:800. *Skollag*. Utbildningsdepartementet.
- Sharma, Urmesh, & Rangarajan, Rashmi (2019). Teaching students with autism spectrum disorders in South Asia: a scoping study and recommendations for future. *International Journal of Developmental Disabilities*, 65(5), 347-358. DOI: 10.1080/20473869.2019.1641017
- Sharp, Kelly, Jarvis, Jane M., & McMillan, Julie M. (2020). Leadership for differentiated instruction: teachers' engagement with on-site professional learning at an Australian secondary school. *International Journal of Inclusive Education*, 24(8), 901-920. DOI: 10.1080/13603116.2018.1492639
- Shephard, Lorie A. (2013). Foreword. I J.H. Mc Millan (Red), *Research on classroom assessment (xix-xxv)*. Sage.
- Shin, Mikyung, Lee, Hyunjoo, & McKenna, John William (2016). Special education and general education preservice teachers' co-teaching experiences: a comparative synthesis of qualitative research. *International Journal of Inclusive Education*, 20(1), 91-107. DOI: 10.1080/13603116.2015.1074732
- Slee, Roger (2018). Testing inclusive education? I Björn Hamre, Anne Morin & Christian Ydesen (Red.). *Testing inclusive Schooling*, (ss.170 -179). Routledge.
- Smith, Emma, & Douglas, Graeme (2014). Special educational needs, disability and school accountability: an international perspective. *International Journal of Inclusive Education*, 18 (5), 443-458. DOI: 10.1080/13603116.2013.788222
- Stepaniuk, Inna (2019). Inclusive education in Eastern European countries: a current state and future directions. *International Journal of Inclusive Education*, 23(3), 328-352. DOI: 10.1080/13603116.2018.1430180

- Säljö, Roger (2000). *Lärande i praktiken. Ett sociokulturellt perspektiv*. Nordstedts.
- Tempelaar, Dirk (2020). Supporting the less-adaptive student: the role of learning analytics, formative assessment and blended learning. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 45(4), 579-593. DOI: 10.1080/02602938.2019.1677855
- Van Mieghem, Aster, Verschueren, Karine, Petry, Katja, & Struyf, Elke (2020). An analysis of research on inclusive education: a systematic search and meta review. *International Journal of Inclusive Education*, 24(6), 675-689. DOI: 10.1080/13603116.2018.1482012
- Van Reenen, Coralie, & Karusseit, Catherine (2017). Classroom acoustics as a consideration for inclusive education in South Africa. *The South African journal of communication disorders = Die Suid-Afrikaanse tydskrif vir Kommunikasieafwykings*, 64 (1), e1-e10. DOI: 10.4102/sajcd.v64i1.550
- Vierula, Jonna, Haavisto, Elina, Hupli, Maja & Talman, Kirsi (2020). The assessment of learnings skills in nursing student selection: A scoping review. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 45(4), 496-512. DOI: 10.1080/02602938.2019.1666970
- Williams, Peter, Wray, Jane, Farrall, Helen, & Aspland, Jo (2014). Fit for purpose: traditional assessment is failing undergraduates with learning difficulties. Might eAssessment help? *International Journal of Inclusive Education*, 18(6), 614-625. DOI: 10.1080/13603116.2013.802029
- Öhman, A. (2017). *Återkoppling i interaktion: En studie av klassrumsbase-rad bedömning i frisörutbildningen*. Doktorsavhandling, Karlstads universitet.

Bilaga 1. Översikt över sökningar efter tidigare forskningsöversikter

För att få en överblick över tidigare kunskapsöversikter/reviewartiklar i de två fälten specialpedagogik respektive bedömning gjordes inledningsvis sökningar i Scopus och direkt i de två centrala tidskrifterna i vardera fält. Urvalet har baserats på sökning begränsad till att sökorden ska finnas i titel, abstract eller nyckelord samt review under "document type" som ger något färre träffar och lite mer träffsäkert då det sällar bort recensioner, och har språkligt begränsats till engelska, franska, tyska och spanska. Sökord och procedur redovisas nedan:

En första sökning gjordes i Scopus på åren 2015-2020 med följande söks-träng:

(TITLE-ABS-KEY (evaluation OR assessment OR comment OR response OR feedback) AND TITLE-ABS- KEY

(classroom OR teaching)) AND (LIMIT-TO (DOCTYPE , "re")) AND (LIMIT-TO (SUBJAREA , "SOCI"))

Den gav 74 träffar varav 10 valdes ut genom en mer avgränsad sökning i Scopus:

Search: ((ABS(evaluation) AND ABS ("special needs" OR "inclusive education")

Artiklarna fördelades mellan artikelförfattare och annan forskare för att granska träffarna/urvalet inom områdena klassrumsnära bedömning och specialpedagogiska behov. Fem artiklar var reviewartiklar - övriga var artiklar över enskilda studier. Vad gäller klassrumsnära kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov har ett fåtal detta innehåll. När bedömningsbegreppet används i de övriga artiklarna handlar det snarare om bedömning av elevers funktionsförmåga, lärares uppfattningar, klassrums fysiska miljöer eller utvärdering av utbildningssystem/verktyg och inte om kunskapsbedömning av elever som en del av klassrumspraktiken. Av dessa var två på spanska och övriga engelska.

Översikt i alfabetisk ordning från Scopusök 2015-2020, av 74 valdes 10 för närmare granskning varav 3 nedan är intressanta utifrån kriterierna undervisning och specialpedagogiska behov – dock utan klassrumsnära bedömning.

Författare	År	Innehåll	Genre
Hosshan et al.,	2020	Inclusive schooling	review
Norwich et al.	2020	Inkluderande undervisning	review
Sharma & Rangarajan	2019	Undervisning inom AST	review

Nästa steg blev sökningar i förfälten specialpedagogik och kunskapsbedömning centrala tidskrifter från åren 2015-2020: *European Journal of special needs education*, *International Journal of Inclusive Education*, *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice* samt *Assessment and Evaluation in Higher Education*, fördelade mellan de två artikelförfattarna.

Sökningar efter reviewartiklar i *European Journal of Special Needs Education* 2015-2020 Av 84 är 3 intressanta utifrån genren review och specialpedagogiska behov dock utan kriteriet klassrumsnära kunskapsbedömning:

Författare	År	Innehåll	Genre
Jørgensen et al	2020	Exkluderande bedömningspraktiker	review
Moljord	2018	Läroplaners kognitiva fokus	review
Gustavsson et al.	2017	Interventionsstudier intellektuell funktionsnedsättning	metareview

Sökningar efter reviewartiklar om klassrumsnära kunskapsbedömning i *Assessment in Education: Principles, Policy & Practice* 2015-2020 gav 11 träffar varav endast 1 review dock inte om klassrumsbedömning eller specialpedagogiska behov (Goldstein, 2019)

Sökningar efter reviewartiklar om klassrumsnära kunskapsbedömning i *International Journal of Inclusive Education*, första sök 157 – andra 74 varav 10 reviews – tredje sök 40 varav 14 reviews totalt varav 5 valda – övriga saknar klassrumsnära kunskapsbedömning:

Författare	År	Innehåll	Genre
Miller et al.	2018	Refugee students' experiences of assessment	review

Hernández-Torrano et al.	2020	Assessment marginalized in inclusive ed(IE)	review
Roberts & Simpson	2016	Adjust assessment task	review
Shin et al.	2016	Co-teaching/co-assessment - adaptations	review
De Vroey et al	2016	Assessment as inclusive	review

Sökningar efter reviewartiklar om specialpedagogik i *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 57 träffar – 6 reviews – 1 vald utifrån klassrumsnära kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov:

Författare	År	Innehåll	Genre
Foster & Francis	2020	Learning difficulties and students' voice in assessment	review

Sammanfattningsvis valdes totalt 6 reviewartiklar utifrån sitt innehåll att omfatta både klassrumsnära kunskapsbedömning och specialpedagogiska behov.

Bilaga 2 Övriga artiklar med intressant innehåll

15 artiklar (ej reviews) av specialpedagogisk relevans som kom upp i review-sökningarna:

Författare	År	Innehåll
Knauf	2016	Audiofeedback - inclusive diversity sensitive
Kaur et al.	2017	Inviting students' concerns on assessment
Tempelaar	2020	Supporting less adaptive students/students in need of support formative assessment
Jansen et al.	2017	Evaluation methods for AST students
Norwich et al.	2015	Lesson study for assessment purposes
Ekstam et al.	2015	Pedagogical assessment
Crowe et al.	2017	Classroom assessment
Jang & Sinclair	2018	Assessment policies also in classrooms
Sharp et al	2020	Ongoing assessment as part of instruction
Olave-Encina	2019	A student's experiences of assessment
Brennan et al.	2021	Formative assessment and Evaluation of practice
Martins et al.	2018	Assessment as part of higher education
Kaur et al.	2016	Formative assessment – case study inclusive teaching
Engelbrecht et al.	2016	Policy in interaction with practice – some assessment
Engsig & Johnstone	2015	Critical focus on standardized testing/inclusion

Enskilda studiers innehåll ovan kan exempelvis vara:

- efterlyser mer fokus på lärande än prestation (Tempelaar, 2020)
- betydelsen av att använda olika meningserbjudanden i återkopplingen för att möta studenters varierande behov (Kauf, 2016; Kaur et al., 2017).